

Vlaanderen
is veilig en rechtvaardig

Bemiddeling en maatregelen

**AGENTSCHAP
JUSTITIE &
HANDHAVING**

**U bent slachtoffer van een misdrijf.
Dat is een ingrijpende gebeurtenis en u stelt zich nu
waarschijnlijk allerlei vragen.**

**Welke rechten heb ik? Wie kan me helpen?
Wat moet ik doen om een schadevergoeding te
krijgen?**

**Uw dossier heeft al een hele weg afgelegd.
Deze brochure geeft u een kort overzicht van het
verloop van uw dossier, uw rechten en de stappen die
u kunt ondernemen.**

INHOUD

U deed aangifte bij de politie	3
Wat is de procedure 'bemiddeling en maatregelen'?	4
Hoe tussenkomen in de strafprocedure?	6
verklarende woordenlijst	11
diensten bemiddeling en maatregelen	12

U DEED AANGIFTE BIJ DE POLITIE

De politie was vermoedelijk de eerste dienst waarmee u in contact kwam. Ofwel omdat de politie naar de plaats van het misdrijf kwam, ofwel omdat u zelf naar het politiekantoor stapte om aangifte te doen.

Uw verklaringen werden genoteerd in een proces-verbaal, waarvan u normaal gezien een kopie ontving. U kreeg van de politie ook een attest van klachtneerlegging. Dat document bevat informatie over het verdere verloop van uw klacht en vermeldt een aantal praktische gegevens, zoals het nummer van het proces-verbaal en adressen van diensten die u kunnen helpen.

WAT GEBEURT ER NA UW AANGIFTE BIJ DE POLITIE?

De politie stuurt het proces-verbaal naar het parket van de procureur des Konings*, ook openbaar ministerie* genoemd. Het openbaar ministerie leidt het onderzoek en beslist wat er met het dossier gebeurt.

Het openbaar ministerie kan:

- ▶ het dossier seponeren (het dossier wordt dan zonder gevolg geklasseerd, bijvoorbeeld bij gebrek aan bewijs);
- ▶ een minnelijke schikking voorstellen (de dader moet een geldsom betalen binnen een bepaalde termijn);
- ▶ een gerechtelijk onderzoek* starten (er wordt een onderzoeksrechter* aangesteld indien ingrijpende onderzoeksmaatregelen nodig zijn, zoals de verdachte in hechtenis nemen of een huiszoeking);
- ▶ de dader vervolgen voor de strafrechtbank en een straf vorderen;
- ▶ een procedure 'bemiddeling en maatregelen' voorstellen.

In uw geval werd de procedure 'bemiddeling en maatregelen' voorgesteld.

WAT IS DE PROCEDURE 'BEMIDDELING EN MAATREGELEN'?

Met de procedure 'bemiddeling en maatregelen' wil het openbaar ministerie geschillen regelen die het gevolg zijn van een misdrijf.

Dankzij die procedure wordt er sneller na de feiten gereageerd naar de verdachte toe en wordt het slachtoffer sneller vergoed voor de eventuele schade.

Het openbaar ministerie kan een **bemiddeling** tussen de verdachte en het slachtoffer voorstellen die gericht is op het herstellen van de schade. Het doel van de bemiddeling is om te komen tot een overeenkomst tussen de betrokken partijen over de schadevergoeding of het herstel en de regeling ervan.

Daarnaast kan het openbaar ministerie bepaalde **maatregelen** voorstellen aan de verdachte, zoals: het uitvoeren van een aantal uren dienstverlening aan de maatschappij, het volgen van een therapie of een medische behandeling, of het volgen van een opleiding over een bepaalde problematiek.

Om de procedure te doen slagen, moet de verdachte zowel de voorgestelde maatregelen uitvoeren alsook de geleden schade herstellen op de wijze die met het slachtoffer werd overeengekomen.

De procedure 'bemiddeling en maatregelen' is een **vrijwillige procedure**. Zowel de verdachte als het slachtoffer mogen kiezen of ze al dan niet instappen in de procedure.

Als de verdachte niet bereid is in te stappen in de procedure, dan beslist het openbaar ministerie welke stappen er verder in het dossier genomen worden (zie pagina 3).

Wenst u als slachtoffer niet in te stappen in de procedure, dan kan het openbaar ministerie alleen met de verdachte verder gaan en uitsluitend maatregelen voorstellen.

Als de verdachte alle vooropgestelde afspraken correct uitvoert, dan moet hij niet voor de strafrechter verschijnen. In dat geval kunt u als slachtoffer wel nog een vergoeding voor de geleden schade afdwingen via een burgerlijke rechter.

Bent u als slachtoffer niet meer betrokken bij de procedure, dan blijft het belangrijk dat u weet welke stappen er kunnen volgen.

GEEN BEMIDDELING EN MAATREGELEN, WAT NU?

Als de procedure bemiddeling en maatregelen niet mogelijk bleek of is stopgezet, dan bezorgt de justitieassistent het dossier opnieuw aan het openbaar ministerie. Het openbaar ministerie kan het dossier seponeren of de verdachte voor de strafrechtbank brengen.

Als slachtoffer kunt u op verschillende manieren tussenkomen in de strafprocedure, namelijk

- ▶ de verklaring benadeelde persoon
- ▶ de burgerlijke partijstelling
- ▶ de burgerlijke vordering*

HOE TUSSENKOMEN IN DE STRAFPROCEDURE?

1. DE VERKLARING BENADEELDE PERSOON

Als benadeelde persoon hebt u het recht om te weten hoe uw klacht behandeld wordt. U hebt het recht om geïnformeerd te worden over de weg die het dossier aflegt en over praktische zaken, zoals de datum van de zittingsdag voor de strafrechtbank. U kunt alle documenten die u nuttig lijken, toevoegen aan het dossier.

Als benadeelde persoon kunt u toelating vragen om het dossier in te kijken of er een kopie van te krijgen. U moet dat vragen aan de procureur des Konings (opsporingsonderzoek*) of aan de onderzoeksrechter (gerechtelijk onderzoek*).

Hoe dient u een verklaring als benadeelde persoon in?

U kunt een verklaring als benadeelde persoon afleggen op verschillende tijdstippen:

- ▶ op het moment dat de politie het proces-verbaal van het verhoor opstelt
- ▶ na het verhoor, door de verklaring
 - ▶ af te geven op het parketsecretariaat
 - ▶ aangetekend te sturen naar het parketsecretariaat
 - ▶ af te geven op het politiekantoor.

Uw advocaat kan dit in uw plaats in orde brengen.

U kan een modelformulier vinden als bijlage bij het attest van klachtneerlegging (attest dat u bij de politie ontvangt als bewijs voor uw klachtneerlegging) of u kan het opvragen bij de politie of bij het parketsecretariaat.

2. DE BURGERLIJKE PARTIJSTELLING

Wenst u een **schadevergoeding** voor de schade die u opliep als gevolg van een misdrijf, dan moet u zich burgerlijke partij stellen.

U kunt zich burgerlijke partij stellen tijdens de onderzoeksfase of op de zitting van de rechtbank. U kunt dit zelf doen of via uw advocaat.

Tijdens de onderzoeksfase

Is er een gerechtelijk onderzoek opgestart, dan kunt u zich tijdens het gerechtelijk onderzoek burgerlijke partij stellen. U legt een eenvoudige verklaring af voor de onderzoeksrechter of doet dat via uw advocaat. U kunt zich ook nog burgerlijke partij stellen op het einde van het gerechtelijk onderzoek, op het moment dat het onderzoeksgerecht* de zaak behandelt.

Is er geen gerechtelijk onderzoek, dan kunt u (of kan uw advocaat) eveneens een klacht met burgerlijke partijstelling neerleggen bij de onderzoeksrechter*. U moet dan een bepaalde geldsom in bewaring geven bij de griffie als voorschot op de gerechtskosten. U krijgt die geldsom terug als de verdachte persoon achteraf schuldig wordt verklaard. Overleg dit goed met uw advocaat. Indien u overweegt zich burgerlijke partij te stellen, is het aangewezen hierover op voorhand contact op te nemen met de griffie.

Op de zitting van de rechtbank

U kunt zich burgerlijke partij stellen door een eenvoudige verklaring op de zitting.

Overhandig op dat moment de stukken waaruit de omvang van uw schade blijkt.

Zodra het dossier in hoger beroep wordt behandeld, kunt u zich niet meer burgerlijke partij stellen..

Als burgerlijke partij hebt u niet alleen dezelfde rechten als de benadeelde persoon; u hebt ook een aantal specifieke rechten tijdens het gerechtelijk onderzoek:

- u kunt de onderzoeksrechter* vragen een bijkomende onderzoekshandeling te stellen (bijvoorbeeld een bijkomend verhoor);

- ▶ u kunt tijdens de procedure, op eenvoudig verzoek, minstens eenmaal gehoord worden door de onderzoeksrechter;
- ▶ u en uw advocaat kunnen een eventuele wedersamenstelling van de feiten bijwonen.

3. UW SCHADE EN DE BURGERLIJKE VORDERING

Als slachtoffer van een misdrijf hebt u waarschijnlijk schade geleden. Die schade kan zeer uiteenlopend zijn:

lichamelijke schade en fysieke gevolgen

morele schade en psychische gevolgen van het misdrijf (bv. het verlies van een naaste, het psychische leed dat door het misdrijf is veroorzaakt zoals gevoelens van angst en onveiligheid ...)

materiële en economische schade (bv. gestolen geld, beschadigde kleding of accessoires, verplaatsingskosten, medische of hospitalisatiekosten, inkomstenverlies ...).

Bewaar alle bewijsstukken goed zodat de gerechtelijke overheden de geleden schade kunnen vaststellen. Zo kunt u uw verzoek tot herstel van de schade (zoals een schadevergoeding) beter onderbouwen. Voorbeelden van bewijsstukken zijn: medische attesten en verslagen, attesten van uw persoonlijke bijdrage in de medische kosten, facturen, kwijtingen, attesten van uw werkgever of ziekenfonds over inkomstenverlies, enz.

Hoe dient u een verzoek tot herstel van de schade in?

Als de dader uw schade niet vrijwillig vergoedt, dan moet u een burgerlijke vordering instellen. U doet dat ofwel voor de strafrechtbank, ofwel voor de burgerlijke rechtbank.

- ▶ **Voor de strafrechtbank:** als de procureur beslist om uw zaak voor de strafrechtbank te brengen, dan kunt u zich op de zitting burgerlijke partij stellen. Als een gerechtelijk onderzoek is opgestart, dan kan dat al voor de onderzoeksrechter (zie 2. De burgerlijke partijstelling).

- **Voor de burgerlijke rechtbank:** als u bijvoorbeeld niet wil tussenkomen in het strafproces of als uw zaak zonder gevolg werd geklasseerd. Voor de burgerlijke rechtbank moet u het bewijs leveren van de fout die werd begaan. Als er echter een procedure loopt bij de strafrechtbank, dan moet de burgerlijke rechter het einde van die strafzaak afwachten voor hij zelf uitspraak kan doen.

In beide gevallen stelt u best een dossier samen waarmee u de omvang van uw schade aantoot. Bewaar altijd een kopie van dat dossier.

Als de rechtbank uw burgerlijke vordering gegrond verklaart, zal de rechter de dader veroordelen om de schade te herstellen (bv. door een bepaalde som geld te betalen als schadevergoeding of door een gestolen voorwerp terug te geven).

Wat als de dader u niet vergoedt ondanks de beslissing van de rechter?

In dat geval moet u een gerechtsdeurwaarder inschakelen om het vonnis te laten betekenen aan de veroordeelde en/of het vonnis te laten uitvoeren. Zo kan er eventueel beslag gelegd worden op een deel van het loon of de goederen van de veroordeelde. Informeer altijd naar de kosten van zo'n procedure en naar een eventuele tussenkomst van uw rechtsbijstandsverzekering. Het is aangewezen een advocaat te raadplegen vooraleer u stappen onderneemt. De hierboven beschreven procedures zijn ingewikkeld maar kunnen voor u belangrijke gevolgen hebben, o.a. op financieel vlak. Informeer u dus goed en laat u bijstaan.

Als u ernstige lichamelijke of psychische schade hebt geleden en er geen enkele mogelijkheid bestaat om voldoende vergoed te worden, dan kunt u een verzoek om financiële hulp indienen bij de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan occasionele redders.

VERKLARENDE WOORDENLIJST

BURGERLIJKE VORDERING

vordering waarbij het slachtoffer aan de dader herstel vraagt van de schade die hij geleden heeft. Het slachtoffer kan zich daarvoor burgerlijke partij stellen voor een strafrechtbank of hij kan de dader dagvaarden voor een burgerlijke rechtbank.

GERECHTELIJK ONDERZOEK

onderzoek onder leiding en gezag van een onderzoeksrechter om misdrijven, hun daders en de bewijzen op te sporen en bewijzen te verzamelen. De onderzoeksrechter kan de verdachte in hechtenis nemen en dwingende onderzoeksmaatregelen bevelen.

ONDERZOEKSGERECHT

gerecht dat beslissingen neemt over het verloop van een gerechtelijk onderzoek en het gevolg dat eraan gegeven wordt. De onderzoeksgerechten zijn: de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling (in hoger beroep).

ONDERZOEKSRECHTER

rechter in de rechtbank van eerste aanleg die het gerechtelijk onderzoek leidt.

OPENBAAR MINISTERIE

orgaan in de strafrechtspleging dat onder de leiding staat van de procureur des Konings. Het openbaar ministerie vordert de toepassing van de strafwet en verdedigt de belangen van de maatschappij (o.a. door een verdachte te vervolgen en voor de rechtbank te brengen).

SPORINGSONDERZOEK

onderzoek onder leiding van de procureur des Konings om misdrijven, hun daders en de bewijzen op te sporen en elementen te verzamelen die nodig zijn voor de uitvoering van de strafvordering*.

PROCUREUR DES KONINGS

magistraat, bijgestaan door zijn substituten, die het opsporingsonderzoek leidt. Op de terechtzitting vordert de procureur des Konings de toepassing van de strafwet en verdedigt hij de belangen van de maatschappij. Hij neemt ook de nodige maatregelen om de uitgesproken straffen uit te voeren.

STRAFVORDERING

vordering met het oog op de toepassing van de strafwet die is ingesteld door het openbaar ministerie, door een klacht met burgerlijke partijstelling of door rechtstreekse dagvaarding.

DIENSTEN BEMIDDELING EN MAATREGELEN

B&M Antwerpen Justitiepaleis	Bolivarplaats 20 bus 2 2000 Antwerpen Tel. 03 614 52 00
B&M Brugge Justitiehuis	Predikherenrei 3 8000 Brugge Tel. 050 44 24 10
B&M Brussel, Halle, Vilvoorde Justitiehuis	Hertogstraat 63 1000 Brussel Tel. 02 553 17 40
B&M Dendermonde Justitiehuis	Leopoldlaan 55 9200 Dendermonde Tel. 052 25 33 25
B&M Gent Justitiehuis	Cataloniëstraat 6 9000 Gent Tel. 09 234 41 11
B&M Hasselt Justitiehuis	Bampsiaan 40 3500 Hasselt Tel. 011 74 22 74
B&M Ieper Justitiehuis	Vooruitgangstraat 40 8900 Ieper Tel. 057 22 71 70
B&M Kortrijk Justitiehuis	Burgemeester Nolfstraat 51 8500 Kortrijk Tel. 056 26 06 31
B&M Leuven Justitiehuis	Arnould Nobelstraat 44 3000 Leuven Tel. 016 66 64 00
B&M Mechelen Justitiehuis	Rik Woutersgebouw (VAC) Stationsstraat 110 2800 Mechelen Tel. 015 28 40 00
B&M Oudenaarde Justitiehuis	Lappersfort 1 9700 Oudenaarde Tel. 055 31 21 44
B&M Tongeren Justitiehuis	Kielenstraat 24 3700 Tongeren Tel. 012 25 09 30
B&M Turnhout Justitiehuis	Warandestraat 51 2300 Turnhout Tel. 014 47 13 40
B&M Veurne Justitiehuis	Ieperse Steenweg 87 8630 Veurne Tel. 058 33 23 50

